

ristarsignatur kan det emellertid, när det gäller U 1089, knappast vara fråga om. Dels är *Jofur-fast* ett kvinnonamn, och några kvinnliga runristare ha såvitt känt icke namngett sig på uppländska runstenar¹, dels är, som redan Brate har antagit, U 1089 med all sannolikhet ristad av Öpir. Man måste därför räkna med att inskriften är ofullbordad. Att det förhåller sig så göres än troligare av runslingans utseende. Tomrummet i slingans slut verkar nu störande för helhetsintrycket. Det förefaller klart, att den har beräknats för ytterligare ett dussin runor. Man skulle snarast ha väntat fortsättningen **at·bonta·sin**, 'efter sin man'. (Man frågar sig, om ristaren har inskränkt sig till att endast måla inskriftens slutord. Ett liknande handlingsätt, att måla på orörd stenytta, har Öpir utan tvivel gjort sig skyldig till på U 880.) Om förkortning i inskriftens slut se U 993, där likaledes ett isolerat namn avslutar inskriften. Ett jämförbart tillägg av ett kvinnonamn vid inskriftens slut — *ok Viælf* — finnes på U 1039. Även i Vg 127 Larvs hed finnes ett tillagt kvinnonamn — **uk: askatla** (*ok Askatla*); detta utanför slingan gjorda tillägg skall utan tvivel uppfattas som en rättelse av inskriften.²

Om repstavsornamentet nedtill på stenen se U 1079.

1090. Marsta, Bälinge sn.

Litteratur: J. Bureus, Fa 6 s. 209 n:r 212 (Rhezeliuss), Fa 5 n:r 57; J. Rhezelius, Fl 1 n:r 94.

Avbildning: J. Rhezelius, teckning (i Fl 1).

Ännu en runsten har en gång funnits vid Marsta. Den var skadad redan vid Rhezelius' undersökning och försvann tydligen på 1600-talet. Den upptages varken i *Ransakningarna* 1667—84 eller i Peringskiölds *Monumenta* och saknas därför i *Bautil*, i Liljegrens *Runurkunder* och hos Dybeck.

Runstenen, av vilken endast toppstycket var bevarat, fanns enligt Rhezelius »der hos [= Widh Marsta] widh Laduknuten». Ovan teckningen i Fl 1 finnes platsuppgiften »Bäling Sochn Der sammastädes³ widh Laduknuten».

Inskrift (enligt Rhezelius i Fa 6):

... r·uk·inkimunt fit- : brypr·sin·auk·inkifrip ...

5 10 15 20 25 30

... ok Ingimund ... brødr sina ok Ingifrið ...

»... och Ingemund ... sina bröder och Ingefrid ...»

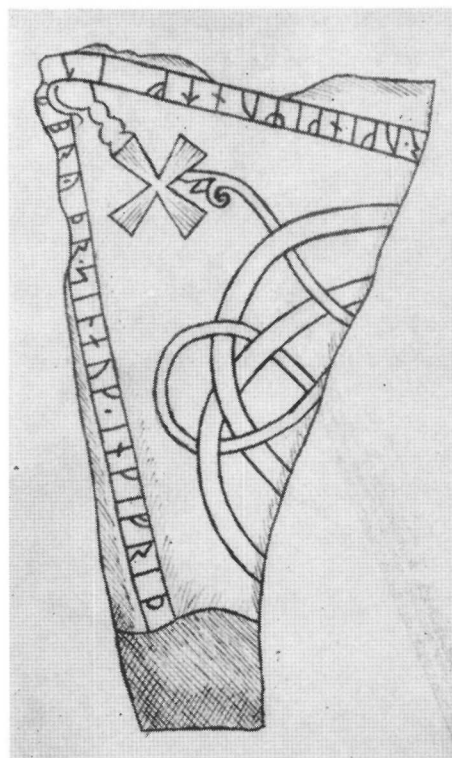

Fig. 351. U 1090. Marsta, Bälinge sn.
Efter teckning av Rhezelius.

De två namn som ha bevarats på fragmentet äro väl kända från andra runinskrifter. Om *Ingimundr* se U 808 och om *Ingifriðr* U 114 samt S. B. F. Jansson i *Fornvännen* 1953, s. 276.

¹ Den av E. Brate antagna kvinnliga runmästaren Frögärd bör lämnas ur räkningen; se U 203. Om en kvinnlig runristare från ett annat landskap se S. B. F. Jansson i *Hälsingerunor* 1951, s. 13 f.

² En oriktig uppfattning av ifrågavarande tillägg finner man senast i H. Wideens avhandling *Västsvenska vikingatidsstudier* (1955), s. 151: »Även på den artistiskt upplagda Larv-ristningen, Vg 127, har man tydligen att finna ett ristarenamn, Askatla.»

³ Dvs. »Widh Marsta».

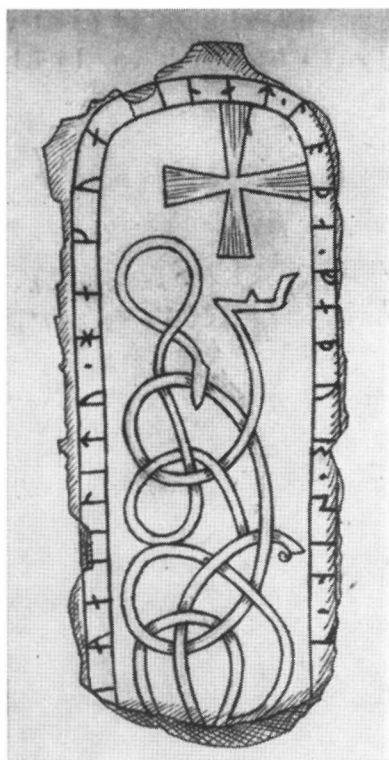

Fig. 352. U 1091. Målsta, Bälunge sn.
Efter teckning av Rhezelius.

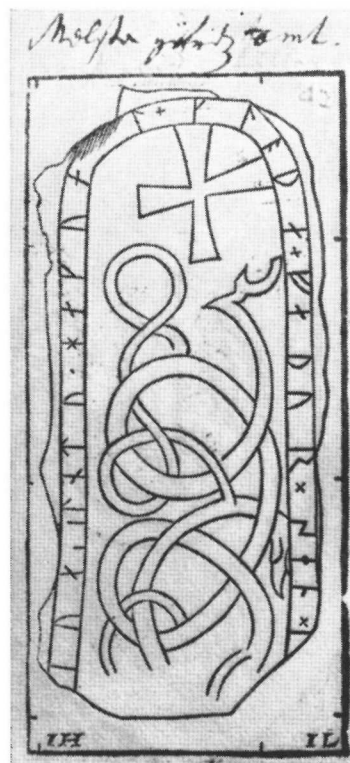

Fig. 353. U 1091. Målsta, Bälunge sn.
Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 475).

1091. Målsta, Bälunge sn.

Litteratur: B 475, L 153. J. Bureus, Fa 6 s. 210 n:r 221 (Rhezelius), Fa 5 n:r 58; J. Rhezelius, Fl 1 n:r 77; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 30; O. Celsius, Svenska runstenar (Fm 60) 2, s. 119; UFT h. 11 (1883), s. 238; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 49.

Avbildningar: J. Rhezelius, teckning (i Fl 1); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 475).

Den sedan länge försvunna runstenen var redan på 1600-talet skadad och svårläst. Den fanns enligt Rhezelius »Widh Målsta Kellaredör» (Fa 6); ovan teckningen i Fl 1 står »Bäling Sochn. Vthi Molsta gårdztompt». Fa 5: »Målstad kellaredör.»

I Peringskiölds *Monumenta* finnas följande uppgifter från »Molsta»: »Söder om denna by, och alt in til dess torp Trollbäcken, äre anseelige ättehögar, af en jämn och medelmåttig storleek, där hoos hafwer en lång smal steen uthan skrift warit uprester på Trysta gärde, liggiandes nu omkullfallen. Men här i Molsta gårdztompt strax wid källardören, finnes en liten Sten med gamla Runor skrefwen, doch til en dehl wid foten afslagen, så att läsningen i begynnelsen och ändan stympader är». På träsnittet finnes bläckanteckningen »Molsta gårdztomt» (B 475: »Molsta gårds-tompt»; L 153: »Molstads gårdstomt»). Celsius återger endast Hadorphs läsning; han har icke själv granskat inskriften. I UFT (1883) meddelas, att »stenen var okänd 1856», d. v. s. den hade förgäves sökts av C. Säve. Den har av mig vid flera tillfällen efterforskats utan framgång.